

# Beslut

---

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Slottsskolan 7-9  
i Vingåkers kommun**

## Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Slottsskolan 7-9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

## Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

## Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Slottsskolan 7-9 i följande utsträckning:

### Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver systematiskt följa upp undervisningens genomförande och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen för att kunna göra en analys och en helhetsbedömning av vad som påverkar kunskapsresultaten.

### Undervisning

Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, och ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn, elevhälsan och lärarna behöver tillsammans hitta strategier för att visa höga förväntningar och motivera alla elever till lärande och personlig utveckling.

**Trygghet och studiero**

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna skapa samsyn kring och upprätthålla gemensamma förhållningssätt i arbetet med studiero.

**Bedömning och betygssättning**

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera relationen mellan slutbetyg och provbetyg på nationella proven i samtliga ämnen och söka förklaringar till avvikelserna.

**Uppföljning**

Huvudmannen ska senast den **12 januari 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till [skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se](mailto:skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se), eller per post till, Skolinspektionen, Box 330 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:5617) i de handlingar som sänds in.

## Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

### Rektors ledarskap

#### Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare och elevhälsa, offentlig statistik samt inkommen dokumentation.

### Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer regelbundet upp skolenhetens kunskapsresultat och lärares förutsättningar men följer inte systematiskt upp undervisningens genomförande samt att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Rektorn gör en bred uppföljning av kunskapsresultaten som omfattar såväl genomsnittligt meritvärde och betyg som resultat från nationella prov och pojkars och flickors resultat. Via medarbetarsamtal samt genom löpande dialog med lärarna och genom att ta del av ämneslagets arbete följer rektorn upp lärarnas förutsättningar att bedriva undervisning. Exempelvis tar rektorn reda på vad lärarna behöver i klassrummet för att kunna möta elevernas behov. Rektorns uppföljning av undervisningens genomförande och kvalitet samt hur värdegrundsuppdraget integreras är dock begränsad. Visserligen för rektorn samtal med lärarna, elevhälsan och förstelärarna om undervisningen men arbetar inte systematiskt med att följa upp undervisningens kvalitet och hur värdegrundsuppdraget integreras utifrån läroplanens övergripande mål och riktlinjer för normer och värden.

Rektorn genomför vissa analyser av elevernas kunskapsresultat men rektorns analys av kunskapsresultaten saknar en tydlig koppling till undervisningens kvalitet och hur värdegrundsuppdraget integreras. Analysarbetet sker systematiskt och på flera olika nivåer i verksamheten. Lärarna gör analyser i både ämnes- och arbetslag och de slutsatser som lärarna drar kring orsaker till låg måluppfyllelse i till exempel ämnet matematik delges rektorn. Rektorns analys innehåller också vissa slutsatser och förklaringar. Rektorn har bland annat identifierat att eleverna har svårt

att få godkänt i samtliga naturorienterande ämnen men inte närmare analyserat varför det är så. Däremot har rektorn tillsammans med lärarna gjort en djupare analys av kunskapsresultaten i ämnet matematik och dragit relevanta slutsatser kring låga resultat i ämnet matematik. Förklaringar är bland annat problematisk skolfrånvaro, frekventa lärarbyten och läroboksorienterad undervisning. Rektorn har också identifierat de framgångsfaktorer som har lett till att skolenhetens genomsnittliga meritvärde stadigt har ökat sedan läsåret 2019/2020. Orsakerna är flera, till exempel utvecklingsarbetet med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt samt skolenhetens arbete med det kompensatoriska uppdraget. Rektorn gör dock inte systematiskt analyser av elevernas kunskapsresultat i relation till undervisningens kvalitet i samtliga ämnen, och gör inte heller en tydlig analys av hur värdegrundsuppdraget kontinuerligt integreras i undervisningen.

Rektorn fattar beslut om utvecklingsinsatser och resursfördelningen har en adekvat koppling till de behov som har identifierats trots vissa begränsningar i analysen. För att möta elevernas behov av kompensatoriskt stöd har flera särskilda undervisningsgrupper skapats och skolenheten är organiserade med utgångspunkten att hålla ned elevantalet i klasserna. Exempelvis finns det fyra parallellklasser i varje årskurs istället för tre. Uppföljningen visar att organiseringen har gett positiv effekt på elevernas lärande. Till exempel har andelen elever som är behöriga till yrkesprogram ökat över tid. Vidare är ett av verksamhetsmålen innevarande läsår att öka skolnärvaron genom att införa nya rutiner och en tillämplig arbetsgång kring skolfrånvaro. För att göra undervisningen i matematik mindre läroboksorienterad gör förstelärarna insatser vad gäller urvalet av undervisningsmetoder och lärarna arbetar aktivt med att levandegöra matematikämnet. Därutöver fördelar och omfördelar rektorn löpande resurser för att bäst möta de behov som finns på skolenheten. Exempelvis fördelas elevassistenterna utifrån vad rektorn ser vid uppföljning av kunskapsresultaten och utifrån elevhälsoteamets analyser.

### **Rektorns ledning och organisation**

Rektorn har skapat en välfungerande organisation för samverkan mellan lärare och elevhälsa och ser till att det sker ett kollegialt lärande i verksamheten. Organisationen skapar möjligheter för lärare att både samverka med varandra och med elevhälsan. Samtliga samverkansformer äger rum regelbundet och har en fastlagd struktur. Det bedrivs ett kollegialt lärande utifrån beslutade utvecklingsområden. Innevarande läsår arbetar kollegiet dels med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, dels likvärdig bedömning utifrån nyupprättade rutiner för medbedömning. Rektorn leder och följer regelbundet upp det utvecklingsarbete som skolenheten bedriver genom möten med ledningsgruppen samt via förstelärare. Skolenhetens arbets- och förhållningssätt synliggörs och

förtydligas på uppstarts dagar inför både höst- och vårtermin. Alla rutiner och överenskommelser finns dokumenterade och kommuniceras också via kalendarier eller e-post. Även om rutiner kring till exempel frånvarohantering och anmälan om kränkande behandling följs av personalen, varierar det dock mellan lärare huruvida de följer gemensamma arbetssätt och överenskommelser. Alla lärare följer inte exempelvis överenskommelser om hur grupprummen ska användas av eleverna och att lärarna ska stå i klassrumsdörren och ta emot eleverna för att skapa ett lugn. Vidare visar granskningen att obehöriga lärare får ett organiserat och kontinuerligt stöd kring bedömning och planering av en behörig kollega i ämneslaget.

### **Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete**

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning leder ett strategiskt jämställdhetsarbete där utbildningen genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Även om rektorn följer upp kunskapsresultat, kommunens trygghetsenkäter och kränkingsanmälningar utifrån kön och konstaterar vissa skillnader som exempelvis att flickors betyg var högre höstterminen 2024 samt att pojkar är överrepresenterade i kränkingsanmälningar, har rektorn inte djupare analyserat orsakerna till de skillnader som framkommit i uppföljningen. Rektorn har inte heller sett något behov av särskilda insatser utifrån resultaten i uppföljningen. Vidare visar granskningen att fastän rektorn har initierat ett främjande och förebyggande jämställdhetsarbete på skolenheten i form av temaveckor och användandet av metodmaterial ger rektorn ingen tydlig ledning i hur lärarna ska arbeta med jämställdhet i sin undervisning. Rektorn följer inte heller upp hur lärarna arbetar med jämställdhetsperspektivet men det framkommer att lärarna till viss del drar egna slutsatser i den analys av undervisningen som varje lärare gör. Exempelvis har en lärare noterat skillnader mellan könen när de väljer bland uppgifter. Sammantaget finns det ett behov av att utveckla jämställdhetsarbetet på skolan.

### **Identifierat utvecklingsområde**

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver systematiskt följa upp undervisningens genomförande och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen för att kunna göra en analys och en helhetsbedömning av vad som påverkar kunskapsresultaten.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte systematiskt följer upp undervisningens genomförande och kvalitet samt hur läroplanens

värdegrundsuppdrag integreras i undervisningen. Rektorn låter visserligen lärarna göra en viss analys av sin undervisning men tar inte del av detaljerna i den analysen utan diskuterar undervisningen i utvecklingsorganisationen på generell nivå. Då specifika utmaningar uppdragats har även riktade insatser gjorts, men uppföljningen av undervisningen och det kontinuerliga värdegrundsarbetet i undervisningen behöver ske mer systematiskt och med ett bestämt syfte. Risken är annars att rektorn inte får ett tillräckligt brett underlag som grund för en fördjupad analys av hur undervisningens genomförande och kvalitet påverkar kunskapsresultaten. Det finns även en risk att undervisningen inte blir likvärdig avseende skolans uppdrag kring normer och värden i undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att systematiskt följa upp undervisningens genomförande och kvalitet samt hur lärarna arbetar med läroplanens övergripande mål och riktlinjer för normer och värden samt hur dessa värden integreras i undervisningen. Detta kan exempelvis ske genom strukturerade lektionsbesök där lärarna efter besöket får återkoppling på sin undervisning. Rektorn kan också tydligare involvera förstelärarna och speciallärarna i arbetet med att systematiskt följa upp undervisningen och värdegrundsuppdraget. Vidare behöver rektorn tillsammans med lärarna och eventuellt andra professioner analysera hur undervisningens genomförande och värdegrundsarbetet påverkar elevernas lärande och kunskapsresultat. Det är av vikt att rektorn sedan utifrån analysen sätter in relevanta utvecklingsinsatser.

## Undervisning

### Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, och utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elever och elevhälsa, observationer samt offentlig statistik och inkommen dokumentation.

**Målfokus, variation och aktivt lärarstöd**

Undervisningen är till delar strukturerad men det varierar i vilken utsträckning eleverna får arbeta med olika typer av uppgifter och aktiviteter samt hur lärarna aktivt stödjer eleverna så att de bibehåller sitt engagemang. Lärarna går igenom lektionens innehåll såsom arbetsuppgifter och arbetsordning men förklarar sällan syftet med lektionen så att eleverna förstår vad de ska lära sig och varför. Elevernas möjlighet att se hur lektionens delmoment och aktiviteter bidrar till lärandet är därmed begränsat. Lektionerna avslutas sällan på ett strukturerat sätt, men det förekommer att vissa lärare tar upp vad nästa lektion kommer att handla om. På skolenheten finns en gemensam lektionsmall där dessa delar ska ingå men det finns en stor variation mellan lärarna på vilket sätt mallen används och flertalet lärare använder den inte alls. Lektionernas upplägg och innehåll varierar delvis. Vissa lärare varierar arbetssätt och arbetsmetoder medan andra lärare i lägre grad låter eleverna arbeta på olika sätt och med olika förmågor. Eleverna beskriver att arbetet under lektionerna emellanåt blir monotont vilket även stärks av resultatet i Skolinspektionens enkät. Exempelvis förekommer långa genomgångar där det är svårt för eleverna att bibehålla sitt engagemang. När eleverna arbetar finns oftast en vuxen tillgänglig som vid behov ger stöd, exempelvis förtydligande instruktioner eller hjälp med att påbörja en uppgift. Det varierar dock i vilken utsträckning lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd och det förekommer att lärare inte säkerställer att alla elever kommer igång med arbetsuppgifter.

**Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande**

Lärarna ger sällan eleverna ett reellt inflytande på arbetsformer och innehåll i undervisningen. Lärarna låter emellanåt eleverna välja mellan olika uppgifter som de presenterar för dem och det förekommer i några ämnen att eleverna ges möjlighet att påverka innehållet. Oftast är det dock sådant som provdatum och redovisningssätt som eleverna i första hand får påverka. Vidare skiljer det sig åt mellan lärare i vilken utsträckning de ger eleverna möjlighet att utvärdera undervisningens genomförande och innehåll. Det finns exempel på att lärare emellanåt använder sig av digitala enkäter för att fånga upp elevernas synpunkter efter avslutat arbetsområde och att lärare i slutet av en lektion frågar eleverna om de tyckte att något var lätt eller svårt. Flertalet lärare arbetar dock inte metodiskt med att regelbundet inhämta elevernas synpunkter i syfte att utvärdera och utveckla undervisningen.

Eleverna ges i undervisningen sällan möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande genom egen reflektion eller genom att öva på olika strategier. Eleverna får reflektera över sitt eget lärande under utvecklingssamtalen

samt i enstaka ämnen. I övrigt får eleverna sällan reflektera kring vilka mål som de har med utbildningen och över vad som går bra eller vad de kan förbättra. Det förekommer inslag i undervisningen där eleverna ges möjlighet att reflektera kring generella frågor utan ett givet svar, även om granskningen visar att arbetsklimatet i elevgrupperna gör att eleverna inte alltid känner sig trygga i att uttrycka sina reflektioner. Vidare får eleverna i begränsad omfattning ta del av och öva på olika strategier för sitt lärande. Det finns enstaka lärare som tar upp olika strategier för läsning och för hur eleverna ska göra när de möter svåra ord och begrepp i en text men de flesta lärare tar inte upp strategier för lärande i sin undervisning.

### **Stimulans och anpassningar utifrån elevernas behov och förutsättningar**

Lärarna arbetar i varierande grad med att motivera och stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Trots att det finns insatser på skolan kring att öka elevernas framtidstro och intresse för skolarbete, exempelvis genom den så kallade Slottsandan, visar granskningen att det ofta är otydligt för eleverna vad de behöver förbättra för att nå ett högre betygssteg och att eleverna upplever bristande tilltro från lärarna. I Skolinspektionens enkät från 2024 svarar exempelvis 20 procent av eleverna att lärarna inte alls får dem att tro på sig själva i skolarbetet. Vidare varierar det vilka förväntningar lärarna har på eleverna, även om det finns lärare som uppmuntrar eleverna att utmana sig själva. Både rektorn, lärare och elevhälsans personal lyfter elevernas sociokulturella bakgrund som bidragande orsak till bristande intresse hos eleverna och även om diskussioner om höga förväntningar förekommer i kollegiet saknas det ett medvetet arbete kring hur den egna undervisningen kan stärka elevernas självförtroende.

Av granskningen framgår att lärarna i begränsad utsträckning anpassar undervisningens innehåll och arbetssätt så att det stimulerar och utmanar alla elever. Elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling och behöver extra utmaningar får detta i begränsad omfattning. Det finns visserligen extrauppgifter och uppgifter på olika svårighetsnivå, men det förekommer främst i ämnena engelska och matematik och det varierar i vilken mån dessa uppgifter är stimulerande och utmanande. Det framgår däremot att lärarna arbetar aktivt med anpassningar för elever i behov av stödinsatser och att lärarna samverkar med elevhälsan kring en kompensationsorienterad undervisning där elevernas kunskapsnivå och skolsituation styr vilka anpassningar som eleverna får.

### Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn, elevhälsan och lärarna behöver tillsammans hitta strategier för att visa höga förväntningar samt stimulera och motivera alla elever till lärande och personlig utveckling.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarnas arbete med att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära är begränsat. Det varierar också mellan lärare i vilken grad och hur de visar att de har höga förväntningar på eleverna. Det ligger i skolans ansvar att stödja elever, oavsett var de befinner sig, för att nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin personliga utveckling. Brist på höga förväntningar och motivationshöjande arbete riskerar att få effekter att eleverna inte får möjlighet att nå sin fulla potential. Det är också viktigt att lärarna söker förklaringar till elevers bristande motivation i hur den egna undervisningen genomförs och inte i föreställningar kring sociokulturell bakgrund.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan arbetar med att hitta sätt att visa höga förväntningar och strategier för att motivera elever i skolarbetet och till lärande. Det är av vikt att rektorn leder och styr arbetet på ett systematiskt sätt så att det går att följa upp effekterna av arbetet. Det kan rektorn exempelvis göra genom att kartlägga hur personalen ser på begreppen motivation och höga förväntningar samt observera hur det konkret tar sig uttryck i utbildningen som helhet. På så sätt kan rektorn besluta om relevanta insatser och ge adekvat stöd till personalen i det fortsatta arbetet. Det är viktigt att personalen får förutsättningar att diskutera begreppen och undersöka vidare vad forskning säger på området. Höga förväntningar bör inte innebära att det ställs orimliga krav. Det är många faktorer som kan påverka elevers motivation och skolan behöver brett undersöka hur olika delar av undervisningen påverkar elevernas motivation. Det kan handla om anpassningar, utmaningar, tydlighet i vad som ska göras och varför, hur elever får syn på sin progression, elevers inflytande, hur elever ges strategier för lärande och klimatet i klassrummet. Men det är också viktigt att undersöka vilka normer och föreställningar som eleverna bär på kring skolan och möjligheterna att utvecklas som individ. Utvecklingsarbetet kan därmed med fördel även kopplas till arbetet med att följa upp hur värdegrundsuppdraget omsätts i undervisningen. För vidare stöd i arbetet med att stärka elevers motivation hänvisar Skolinspektionen till

Skolverkets text, Motivation en viktig nyckel till elevers skolframgång.<sup>1</sup>

## Trygghet och studiero

### Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elever och elevhälsa, observationer samt inkommen dokumentation.

### Arbetet för trygghet

Personalen arbetar, under ledning av rektorn, medvetet för att skapa trygghet. Det främjande trygghetsarbetet omfattar aktiviteter och insatser på olika nivåer. Exempelvis genomför skolenheten mentors- och aktivitetsdagar och olika temaveckor för att eleverna ska bli trygga med varandra inom klassen men även över årskurserna. Det finns också prova på-dagar för elever som går i årskurs 6 och en gedigen överlämningsprocess mellan årskurs 6 och 7 i syfte att göra övergången mellan stadierna så trygg som möjligt. Elevhälsan och lärarna utbildar också eleverna i risker med sociala medier och internet såsom bildspridning och sexualbrott. Vidare visar granskningen att förebyggande arbete och åtgärdande insatser utgår från uppföljning och analys av tryggheten på skolenheten. Kartläggningar sker via elevenkäter både på kommun- och skolenhetsnivå och trygghetskartor. Kartläggningen visar att tryggheten är god men att det finns otrygga platser på skolan. Exempel på åtgärder som genomförts utifrån resultaten är att eleverna endast får vara en åt gången på toaletterna samt ökad vuxennärvaro på platser som eleverna beskriver som otrygga. Det framgår dock att rektor och lärarna tydligare behöver kommunicera trygghetsresultaten för att elevernas delaktighet i olika åtgärder ska öka.

---

<sup>1</sup> Skolverket (2024) Motivation en viktig nyckel till elevers skolframgång <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/motivation-en-viktig-nyckel-till-elevers-skolframgang> [2025-05-23]

### Arbetet för studiero och lugn miljö

Personalen bedriver på flera sätt ett samlat arbete för att främja studiero med det varierar mellan lärare huruvida överenskomna metoder och arbetssätt tillämpas. Det finns flera gemensamma riktlinjer och arbetssätt såsom att mobiltelefonerna ska förvaras i elevskåpen, bestämd klassrumsplacering samt en gemensam mall för uppstart av lektioner. Det varierar dock i vilken utsträckning lärarna tillämpar gemensamma överenskommelser och granskningen visar till exempel att elever har med sig mobiltelefoner till lektionerna utan åtgärder från lärarna samt att endast enstaka lärare använder lektionsmallen. Lärarnas strategier för att hantera ordningsstörningar skiljer sig också åt. Såväl rektorn och personal i elevhälsan som elever beskriver att störande moment behandlas olika av lärarna. Rektorn bedömer att skillnaderna är kopplade till ledarskapet i klassrummet.

Eleverna är delaktiga i arbetet med studiero genom att tillsammans med mentorerna ta fram trivselregler och det förekommer också att mentorerna under klassrådstitid pratar om vad studiero innebär för eleverna. Vidare visar granskningen att arbetslaget är ett forum för diskussioner av försämrade studiero och att elevhälsan och trygghetsgruppen har representanter i varje arbetslag. Det innebär att lärare och till exempel speciallärare samverkar kring förändringar eller anpassningar som behöver göras i undervisningen för att möta elevers behov och därmed uppnå bättre studiero i klassrummet. Det handlar exempelvis om att planera för återhämtning under en lektion eller om att tydliggöra uppgifter.

### Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna skapa samsyn kring och upprätthålla gemensamma förhållningssätt i arbetet med studiero.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det varierar mellan lärare huruvida de tillämpar överenskomna riktlinjer och arbetssätt samt att det finns en variation i hur lärarna hanterar uppkomna situationer. När riktlinjer och förhållningssättet skiljer sig åt mellan lärare blir konsekvensen att studieron varierar beroende på lärare, elevgrupper eller ämnen. Utan en gemensam grund blir arbetet att bibehålla studiero i klassrummet svårare för samtliga och variationen mellan lärare riskerar att bli stor.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med personalen utveckla arbetet med att skapa och upprätthålla studiero.

Rektorn behöver gemensamt med lärare, övrig skolpersonal samt elever skapa en tydligare samsyn kring vilka arbets- och förhållningssätt som ska gälla. Rektorn behöver även leda samtal och diskussioner med personalen om att överenskomma arbets- och förhållningssätt kring studiero tillämpas. Eftersom genomförandet av undervisningen i hög grad påverkar studieron, är det också av vikt att rektorn, elevhälsans personal och lärare strukturerat samtalar om hur undervisningens genomförande bland annat påverkar studieron. Gemensamma förhållnings- och tillvägagångssätt bidrar till att lärarna kan hantera uppkomna situationer på likartat sätt. När det finns en gemensam linje i lärarnas tolerans för olika beteenden och vilka konsekvenser störande moment ger, skapar det en förutsägbarhet och trygghet i elevernas skoldag.

## Bedömning och betygssättning

### Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare och elevhälsa samt offentlig statistik och inkommen dokumentation.

### Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn följer regelbundet upp lärares bedömningar och betyg, men har endast i viss mån fört diskussioner med lärare och analyserat orsakerna till identifierade avvikelser. Rektorn följer systematiskt upp lärarnas bedömningar och betyg och uppföljningen görs utifrån olika aspekter såsom ämne och lärare. Exempel på avvikelser som rektorn har identifierat är att betygssättningen skiljt sig åt mellan lärare i liknande ämnen, att nationella provbetyget i flera ämnen över tid avvikit från slutbetyget samt att eleverna får högre betyg i praktiskt-estetiska ämnen jämfört med teoretiska. Rektorn har fört samtal med några av lärarna där hen noterat avvikelser. Exempelvis har hen samtalat med engelsklärarna om avvikelserna mellan nationella provens provbetyg och slutbetyg samt med lärarna i praktiskt-estetiska ämnen. Däremot har rektorn inte fört samtal med lärarna i ämnena svenska och svenska som andraspråk eller lärarna i samhälls- och naturorienterande ämnena som liksom ämnet engelska har betydande avvikelser över tid vad gäller nationella provbetyg och slutbetyg i årskurs 9. Där rektorn har gjort en uppföljning och analys visar analysen

att lärarnas bedömning i ämnet engelska avvikit på grund av att de har saknat ett gemensamt arbete kring bedömning. Som ett resultat av analysen har rektorn sett till att lärarna i större utsträckning använder gemensamma bedömningsuppgifter. Övriga avvikelser mellan nationella provbetyg och slutbetyg förklarar rektorn med att eleverna uppfyller de betygskriterier som minst ska uppfyllas efter genomförd lovskola och genom kompletteringar. Förklaringarna har dock inte diskuterats med lärarna och är mer antaganden än resultatet av en analys. Även avvikelser i andra ämnen mot ett högre betyg förklarar rektorn med att eleverna får använda olika redovisningsformer och göra kompletteringar. Granskningen visar dock att lärarna gör olika kring huruvida eleverna får göra kompletteringar för att visa sina kunskaper.

### **Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg**

Rektorn ser till att lärarna använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar. Rektorn leder arbetet genom att se till att lärare använder olika metoder och från och med innevarande läsår bedriver skolenheten ett utvecklingsarbete som handlar om likvärdig bedömning och medbedömning. Exempelvis sambedömer lärarna nationella proven vilka är avidentifierade och en ny rutin för medbedömning har upprättats. Vidare använder lärarna i större utsträckning än tidigare gemensamma uppgifter och prov för att möjliggöra medbedömning. Exempelvis utgår lärarnas diskussioner i ämneslagen från elevexempel och hur betygskriterierna ska tolkas.

Rektorn ger lärarna goda förutsättningar att samverka kring bedömningsfrågor. Rektorn organiserar från och med innevarande läsår verksamheten så att lärarna regelbundet diskuterar frågor som rör bedömning, tolkning av styrdokumentet och elevprestationer. Lärarna har inplanerad mötestid för att arbeta med bedömningsfrågor för att överensstämelsen mellan olika lärares bedömning av samma underlag ska öka. Därutöver får lärarna förutsättningar att arbeta med att utveckla dokumentationen av lärarnas bedömningar och hur dessa motiverar elevernas betyg utifrån aktuella betygskriterier.

### **Identifierat utvecklingsområde**

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera relationen mellan slutbetyg och provbetyg på nationella proven i samtliga ämnen och söka förklaringar till avvikelserna.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det finns skillnader och avvikelser i lärares bedömning och betygssättning. Vissa skillnader och avvikelser har rektorn samtalat med lärarna om men det finns också de där rektorn inte har fört samtal med lärarna om orsakerna till avvikelserna. Det varierar också om rektorn har gjort en analys av skillnader och avvikelser för att hitta relevanta förklaringar till avvikelserna mellan nationella provbetyg och slutbetyg. Då en fördjupad analys i delar saknas riskerar rektorn att inte kunna säkerställa en likvärdig bedömning och att lärarnas bedömarkompetens är god.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att på ett systematiskt sätt följa upp och analysera avvikelser mellan betyg på nationella prov och slutbetyg. Rektorn kan även tillsammans med lärarna diskutera principerna för en rättvisande och likvärdig betygssättning i olika ämnen, både med och utan nationella prov, samt hitta sätt att kalibrera betygen gentemot både andra skolor och riket.

#### **På Skolinspektionens vägnar**

**X** Helena Forsberg

Föredragande  
Signerat av: Helena Forsberg

**X** Maja Beckman

Beslutsfattare  
Signerat av: Maja Beckman

I handläggningen av ärendet har även utredaren Therese Nehler medverkat.

## Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och därmed fått möjlighet att yttra sig över innehållet.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

### Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se)

## Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 5–6 maj 2025. Besöket genomfördes av Helena Forsberg och Therese Nehler.

Slottsskolan 7–9 är en grundskola belägen i Vingåkers kommun. Vid granskningstillfället går 219 elever på skolan i årskurs 7–9. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor.